

YUCOM

Komiteet pravnikaa za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

Kršenje ljudskih prava i demokratije

Sistem za rano upozoravanje

Newsletter No. 36

1. Nakon predloga Komisije za promenu naziva ulica i trgova u Nišu da Južni bulevar – slepa ulica na periferiji Niša - bude primenovan u Bulevar **Šabana Barjamovića**, nedavno preminulog svetski poznatog romskog pevača, usledila je peticija stotinak stanovnika Južnog bulevara protiv ove odluke. Pri tome su navođeni „argumenti“ koji nisu mogli poslužiti ni kao racionalizacija za prikrivanje najogoljenijeg rasizma, kao što je tvrdnja da će zbog promene naziva bulevara morati da menjaju lične dokumente. Stanovnici te neugledne ulice, iz nepoznatih razloga prethodno nazavane bulevarom, sasvim otvoreno su iznosili da nemaju ništa protiv da jedna ulica – ali ne njihova - nosi ime Šabana Bajranovića i založili se da to bude neka ulica u mahali „gde je on stanovao i gde i sada stanuju njegovi sunarodnici“. Pri tome su insistirali da nisu nacionalisti i nemaju ništa protiv Roma.

Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu 3. aprila 2009. godine dalo je saglasnost Skupštini grada Niša da se naziv ulice Južni bulevar promeni u Bulevar Šabana Bajramovića, o čemu će konačnu odluku dati odbornici skupštine grada Niša.

2. U Beogradskoj opštini Novi Beograd 3. aprila 2009. godine, u blizini naselja koje se zida za potrebe *Univerzijade 2009*, srušeno je pedeset kuća u romskom naselju koje se tu nalazilo niz godina. Odluku o rušenju romskih kuća doneo je Gradski sekretarijat za inspeksijske poslove. Gradonačelnik Beograda, **Dragan Đilas**, povodom rušenja romskog naselja je izjavio da „ne može nekoliko stotina ljudi da zaustavlja razvoj Beograda niti dva miliona Beograđana može da bude talac bilo koga“. Nakon protesta Roma koji su ostali bez ikakvog smeštaja i pritiska javnosti (nekoliko nevladinih organizacija i državnog sekretara u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, Marka Karadžića), gradska uprava Beograda je pokušala da reši smeštaj Roma čije su kuće srušene, tako što je u prigradskom naselju Boljevci započeto sa postavljanjem kontejnera za stanovanje.

YUCOM

Komiteet pravnikaa za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

Međutim, stanovnici Boljevacaa blokirali su naselje i pristupne puteve zahtevajući uz otvoreno rasističke izjave da se kontejneri za stanovanje Roma uklone: „Ukoliko ih ne uklonite vi, mi ćemo spaliti i kontejnere i one koji pokušaju da se usele u njih” rekao je jedan od stanovnika Boljevacaa pred televizijskim kamerama, zahtevajući zvanične garancije gradskih vlasti da Romi sa Novog Beograda neće biti smešteni u Boljevcima. Prilikom protesta građana Boljevacaa došlo je i do nasilnih akcija, kao što je pokušaj spaljivanja kontejnera i onemogućavanja Romima da se usele u postavljene privremene objekte. Iako je ovaj događaj zaista poprimio karakteristike otvorene rasističke pobune, mediji su izveštavali da incidenata nije bilo.

Gradska uprava Beograda saopštila je 6. aprila da su Romi iz nehidijenskog naselja na Novom Beogradu „odbili ponudu da budu raseljeni u Boljevce”, uz obrazloženje da žele da ostanu u centru grada, dok se u medijskim izveštajima naglašava da se od Boljevacaa odustalo zbog nepomirljivog stava meštana.

Gradonačelnik Đilas je povodom ovih događaja pokazao prilično veliko razumevanja za stanovnike Boljevacaa: „Razumem strah Boljevčana, jer je trebalo da im dođu ljudi koji jednim delom nemaju ni lične karte, i ne zna se ko su”, izjavio je gradonačelnik, dodajući da „svi oni koji nemaju prebivalište u Beogradu moraju da se vrata u sredine iz kojih su ovde došli. To je zakonsko pravo i osnova svega i oko toga nema pregovora ni sa OEBS-om, UNHCR-om ni sa nevladinim organizacijama”. Đilas je osudio nasilne akcije i zapretio krivičnim progonom onoga ko je zapalio kontejner, ali nije našao za potrebno da se izjasni o ekspoliziji otvorene rasističke netrpeljivosti. Za Đilasa je pitanje Roma „rešeno” tako što određeni broj Roma biti smešten u prihvatnim centrima, a za ostale je ostalo sasvim nedorečeno gde će biti razmešteni kontejneri predviđeni za njihovo stanovanje, jer se vlast očigledno uplašila od negativnih reakcija građana u naseljima gde se predviđa smeštaj Roma.

Ipak, ono što poziva na uzbunu u ovoj situaciji je da se predsednik Srbije, **Boris Tadić**, i ministar za ljudska i manjinska prava, **Svetozar Čiplić**, nisu našli za shodno da reaguju na ove pojave neprikrivenog rasizma prema Romima. Događaji vezani za Rome alarmiraju na uzbunu i zbog pokazanog veoma niskog senzibiliteta u samom prepoznavanju rasizma, kao i u neprepoznavanju rasizma kao veoma opasne društvene pojave. Pokazalo se da je Srbija, kako građani, tako i politička elita, prepoznala samo da su Romi ključna reč u deklarativnom pokazivanju priznavanja ljudskih prava u Srbiji, a da na konkretnim slučajevima testiranja pravog stanja, Romi ne zavređuju ni osnovnu ljudsku zaštitu.

YUCOM

Komiteet pravnika za ljudska prava / Lawyers' Committee for Human Rights
Svetogorska 17, 11000 Beograd, Republika Srbija Tel/Fax: +381 11 33 44 235; 33 444 25; 3238 980
e-mail yucomoffice@gmail.com
www.yucom.org.rs

Sudbina Roma sa Novog Beograda tako i dalje ostaje nerešena, a gradske vlasti će povodom Međunarodnog dana Roma, 7. aprila, na glavnom gradskom trgu u centru Beograda organizovati koncert Romske muzike!

Prognoza:

U jeku *Dekade za inkluziju Roma* (2005-2015) i deklarativnog opredeljivanja za integraciju u evropske tokove, Srbija i dalje predstavlja poprište otvorenih rasističkih ispada, govora mržnje i agresivne netolerancije prema onima čije se etničko poreklo, verska pripadnost, političko uverenje ili seksualno opredeljenje ne dopada onima koji se izdaju za „istinske patriote“. Još više zabrinjava, međutim, činjenica, da najviši predstavnici države, političkih stranaka i organa za sprovođenje zakona to posmatraju mirno i bez osude – a neki, poput gradonačelnika Đilasa, i podržavaju - i na taj način dodatno ohrabruju nosioce takvih ideja i počinioce dela koja se, čak i u zakonodavstvu Republike Srbije, smatraju kažnjivim.